

Základní škola Zdounky, okres Kroměříž, příspěvková organizace

768 02 Zdounky 59

tel.: 573 365 130, fax.: 573 365 939, email: skola@zsdounky.cz

Školní vzdělávací program školní družiny

Dětský svět

Obsah

1. Identifikační údaje
2. Charakteristika školní družiny
  - Vybavenost
  - Charakteristika účastníků školní družiny
  - Charakteristika pedagogického sboru
  - Ekonomické podmínky
3. Charakteristika školního vzdělávacího programu školní družiny
  - Konkrétní cíle zájmového vzdělávání
  - Délka vzdělávání
  - Formy vzdělávání
  - Metody práce
  - Podmínky přijímání účastníků do školní družiny
  - Průběh vzdělávání a výchovy ve školní družině
  - Ukončování vzdělávání ve školní družině
  - Podmínky pro vzdělávání účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami ve ŠD
4. Obsah a časový plán zájmového vzdělávání
  - Obsah vzdělávání a návaznost na ŠVP školy
  - Tematické okruhy a jejich časové rozvržení
  - Rozvoj klíčových kompetencí
  - Specifické cíle
  - Realizace činnosti
  - Očekávané výstupy účastníků
5. Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví
6. Hodnocení výsledků vzdělávání a výchovy ve školní družině

1. Identifikační údaje

Název ŠVP

Školní vzdělávací program školní družiny Dětský svět

Název školy Základní škola Zdounky, okres Kroměříž, příspěvková organizace

Adresa školy Zdounky 59, 768 02 Zdounky

Adresa školní družiny Kroměřížská 237, 768 02 Zdounky

IČO 750 207 93

IZO ŠD 118 800 205

Ředitelky školy Mgr. Lenka Beranová

Kontakty

web školy www.zszdounky.cz

telefon školy 573 365 130

mobil ŠD 737 260 441

Zřizovatel Obec Zdounky

Zdounky 27, 768 02 Zdounky

telefon: 573 365 108

e-mail: skola@zszdounky.cz

Školní družina se ve své činnosti řídí vyhláškou MŠMT ČR č. 74/2005 Sb. zájmovém vzdělávání v platném znění, školským zákonem č. 561/2004 Sb. v platném znění a navazuje na Školního vzdělávací program ZŠ Zdounky „Vzdělání – cesta k úspěchu“.

Platnost dokumentu od 1. 9. 2017

Pedagogická rada projednala 30. 8. 2017

Školská rada projednala 31. 8. 2017

Podpis ředitelky a razítko školy

2. Charakteristika školní družiny

Ve školní družině jsou zřízena dvě oddělení pro zájmové vzdělávání, v případě vyššího zájmu o činnost ŠD je otevřeno oddělení třetí. Současná kapacita tří oddělení je 80 žáků (30, 30, 20).

Vybavenost

V budově I. stupně je 6 tříd, 2 odborné pracovny a jedno oddělení školní družiny.

Budova školní družiny ZŠ Zdounky je situovaná severně od budovy I. stupně ZŠ Zdounky v ulici Kroměřížská 237. Školní družina je přístupná samostatným vstupem přes dvorní část, která slouží současně jako zahrada s pískovištěm a hřištěm. Samotný vstup do budovy je řešen v prvním nadzemním podlaží přes elektronicky ovládané vstupní dveře s průchozí chodbou. V chodbě je umístěna šatna žáků.

V patře budovy jsou dvě prostorné třídy (1. a 2. oddělení). Obě jsou vybaveny moderním nábytkem a koberci. V oddělení pro starší žáky je k dispozici PC k výuce dopravní výchovy. Třídy jsou velmi pěkně barevně sladěny a vkusné drobné doplňky podtrhují příjemnou atmosféru celého prostoru. Součástí ŠD je sborovna a menší místnost, která slouží k odkládání hraček a sportovního náradí. Třetí oddělení ŠD je umístěno v budově I. stupně v přízemí. Prostory třídy jsou uzpůsobeny zájmovému vzdělávání. Účastníci ŠD mohou při činnosti využívat i dalších prostor budovy I. stupně - tělocvična, hudebna.

Charakteristika účastníků školní družiny

K docházce do školní družiny se přihlašují žáci prvního stupně školy, nejvíce zastoupeni bývají žáci 1. a 2. ročníku. Od 4. ročníku už je zájem dětí o pobyt v zájmovém vzdělávání menší. Upřednostňujeme dojíždějící žáky v návaznosti na spoje hromadné dopravy po skončení jejich vyučování.

Z kapacitních důvodů neumožňujeme v družině pobyt žáků II. stupně.

Ke vzdělávání ve školní družině jsou přijímáni také žáci se SVP i žáci mimořádně nadaní.

Charakteristika pedagogického sboru

Ve školní družině pracují tři vychovatelky, které jsou kvalifikované. Svoji kvalifikaci si prohlubují formou samostudia a DVPP.

Ekonomické podmínky

Zájmové vzdělávání je poskytováno za úplatu. Úplata se rozděluje do dvou splátek: září – prosinec, leden – červen. Platba se provádí převodem na účet školy, výjimečně přímo u ekonomky školy. Výši úplaty stanoví ředitelka školy v příslušné vnitřní směrnici. Vypočítává se podle skutečných neinvestičních výdajů na účastníka v uplynulém kalendářním roce, nezahrnuje výdaje poskytované ze státního rozpočtu. Úplata za školní družinu se stává součástí rozpočtu školy. Informace o ekonomických podmínkách zahrnuje i vnitřní řád ŠD.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu školní družiny

Konkrétní cíle zájmového vzdělávání

Zájmové vzdělávání ve školní družině naplňuje svými specifickými prostředky obecné cíle vzdělávání dané školským zákonem. Program ŠD je členěn do tematických okruhů. Vychovatelkám umožňuje s žáky plánovat a realizovat takové činnosti, které žáky zaujmou,

naplňují jejich přání a potřeby. Významným znakem moderní družiny je možnost, aby se žáci podíleli na tvorbě programu svého oddělení.

Požadavek dobrovolnosti

je ve volném čase podstatný, znamená dobrovolnou účast žáků na činnosti.

Požadavek aktivity

vede žáky k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, tedy plánování, přípravě, realizaci a hodnocení.

Požadavek seberealizace

Každý žák může uplatnit své vlohy a schopnosti a být tak úspěšný. V aktivitách volného času může najít uplatnění i žák, který je méně úspěšný ve škole. U volnočasových aktivit nejsou důležité výsledky, ale činnost samotná, oceňuje se snaha žáka.

Požadavek odpočinkového a rekreačního zaměření

upřednostňuje zařazení takových činností, které přispívají k relaxaci, nezbytné regeneraci duševních a fyzických sil. V rámci rekreace mají účastníci příležitost k činnostem podle vlastního přání. Tyto spontánní rekreační činnosti vedou k uspokojování individuálních potřeb, pomáhají vytvářet pocity radosti a spokojenosti, umožňují vznik a upevňování neformálních osobních vztahů a začleňování jedince do neformálních skupin. Rekreační činnosti poskytují dostatek příležitostí k všestrannému pohybu na čerstvém vzduchu.

Požadavek zajímavosti a zájmovosti

zdůrazňuje význam zájmových činností, které tvoří nejdůležitější součást obsahu činností volného času. Plní funkci výchovnou i vzdělávací, rozvíjí celou osobnost. Vhodně podněcuje a rozvíjí samostatnost, kreativitu, aktivitu, získávání nových znalostí a dovedností. Zájmové činnosti jsou aktivity zaměřené na uspokojování a rozvíjení individuálních potřeb, zájmů a schopností.

Cíle školní družiny:

- prostřednictvím ŠD nabízíme smysluplné využití volného času
- podněcujeme k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů
- vedeme účastníky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- rozvíjíme schopnost spolupráce, respektování práce a úspěchů druhých
- zajišťujeme individuální přístup k účastníkům
- vytváříme vztah k místu a prostředí, ve kterém žijeme
- učíme účastníky pečovat o své zdraví
- chceme, aby prostor ŠD byl pro všechny příjemný a napomáhal vytvářet vhodné klima
- vedeme účastníky k tvořivosti a rozvíjíme jejich estetické vnímání
- vedeme je k vzájemnému respektování dětí i dospělých

Délka vzdělávání

Školní vzdělávací program školní družiny je vypracován v souladu s § 5 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění.

Platí pro celé období umožňující docházku účastníka do školní družiny, tj. pro rozpětí 1. – 5. ročník. Logickým časovým úsekem vzdělávání ve školní družině je jeden školní rok.

Formy vzdělávání ve školní družině

Zájmové vzdělávání ve školní družině se uskutečňuje především pravidelnou výchovnou, vzdělávací a zájmovou činností. Denní chod školní družiny upřesňuje Školní řád a Vnitřní řád ŠD.

Zájmové vzdělávání ve školní družině se může uskutečňovat příležitostnou výchovnou, zájmovou a tematickou rekreační činností. Školní družina umožňuje účastníkům odpočinkové činnosti a přípravu na vyučování jinými formami.

Svoji činnost vykonává ve dnech školního vyučování a poskytuje zájmové vzdělávání účastníkům jedné školy – ZŠ Zdounky.

Školní družina může po projednání se zřizovatelem přerušit činnost v době školních prázdnin žáků.

Metody práce:

- komunitní kruh
- skupinová práce
- dramatizace
- vyprávění
- beseda
- práce s mapou, atlasem
- rozhovor, diskuse
- spolupráce s rodiči
- kvízy, křížovky, doplňovačky, rébusy
- praktické činnosti
- poznávání rostlin, přírodnin, živočichů
- sportovní a jiné soutěže a hry
- projekty a výchovné programy
- relaxace
- vycházky
- a další

Podmínky přijímání účastníků do školní družiny

Do školní družiny může být rozhodnutím ředitelky školy přijat žák na základě písemné přihlášky, v níž jsou zákonným zástupcem žáka vyplněny všechny údaje o dítěti nezbytné pro rozhodnutí a pro vedení matriky školní družiny. Součástí přihlášky je vždy písemné sdělení zákonného zástupce účastníka o rozsahu docházky a způsobu odchodu účastníka ze školní družiny. Škola zájemci vydá požadovaný formulář přihlášky. Přijímání není v rámci správního řízení.

Činnost školní družiny je určena přednostně pro žáky prvního stupně základní školy. Školní družina organizuje zájmové vzdělávání především pro účastníky přihlášené k pravidelné denní docházce.

Přijetí může být limitováno kritérii, která ředitelka školy předem vyhlásí.

Průběh vzdělávání a výchovy ve školní družině

Pravidelná činnost školní družiny probíhá ve dvou odděleních. V případě zvýšeného zájmu lze požádat o navýšení kapacity a otevřít třetí oddělení.

V rámci organizace dne je rozdělena

- ranní družina – probíhá od 6:30 do 7:30 v oddělení ŠD,
- odpolední družina – zahajuje činnost vždy v 11:25 hodin v závislosti na ukončení dopoledního vyučování 1. stupně. Odpolední družina je v provozu denně do 16:25 hodin.

Aktuální změny organizace jsou vychovatelky povinny oznámit vedení školy.

Ukončování vzdělávání ve školní družině

Docházka účastníka zapsaného do školní družiny je ukončena

- na konci příslušného školního roku, v následujícím školním roce musí zájemce opět podat písemnou přihlášku do školní družiny,
- doručení písemného odhlášení uchazeče zákonným zástupcem,
- přestupem žáka na jinou školu,
- vyloučením účastníka ze školní družiny.

Účastníkům školní družiny nebude vystavován a vydáván žádný doklad o ukončeném vzdělávání ve školní družině.

Podmínky pro vzdělávání účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami ve ŠD

Všichni uchazeči o zájmové vzdělávání se speciálními vzdělávacími potřebami mají možnost se tohoto vzdělávání účastnit. Při vzdělávání žáků se SVP spolupracují vychovatelky ŠD úzce se školou, především při stanovení vhodných forem integrace a forem práce. Jsou seznámeny se závěry odborného posudku žáka vydaného školským poradenským zařízením. Třídní učitelé a zákonní zástupci informují o všech změnách zdravotního stavu dítěte.

Prostory vyhrazené pro činnost školní družiny nejsou bezbariérové.

Dle aktuálních možností a podmínek školy lze při výchovných činnostech ve školní družině rozvíjet talent mimořádně nadaných žáků. Pro rozvoj nadaných žáků jsou nabízeny další doplňkové aktivity, především v oblastech jejich zájmu.

4. Obsah a časový plán zájmového vzdělávání

Obsah vzdělávání a návaznost na ŠVP školy

Školní vzdělávací program školní družiny ZŠ Zdounky Dětský svět navazuje na Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Vzdělání – cesta k úspěchu.

Tematické okruhy a jejich časové rozvržení

Plán práce s časovým rozvržením vypracují vychovatelky každý rok tak, aby byl v souladu se ŠVP ŠD.

Podzim

U nás doma

- vyprávíme si o životě naší rodiny
- kreslíme a malujeme, jak trávíme s rodiči náš společný čas
- sestavíme náš dům ze stavebnicových dílů
- známe povolání svých rodičů, přemýšlíme, čím bychom chtěli být

Naše škola není bludiště

- procházíme školou a orientujeme se v ní
- zjišťujeme, kdo všechno v naší škole pracuje
- známe třídu, paní učitelky, paní vychovatelky

Cesta do školy

- povídáme si o cestě do školy a domů

- ptáme se na bezpečnou cestu do školy
- soutěžíme ve znalostech dopravních značek a předpisů
- vyrábíme si dopravní značky
- soutěžíme v jízdě zručnosti na kole (družstva, jednotlivci)

Obec, v níž žijeme

- hrajeme si na průvodce naší obcí, popisujeme a ukazujeme, kudy se hosté dostanou např. k poště, zdravotnímu středisku apod.
- seznamujeme se s činností obecního úřadu, pošty, knihovny, lékárny atd.
- zajímáme se o minulost své obce a okolí

Zima

Kouzelný čas Vánoc

- vnímáme atmosféru začínajících Vánoc, vyrábíme vánoční ozdoby
- poznáváme vánoční zvyky, vyprávíme si o těch, které dodržujeme v naší rodině
- připravujeme dárky, posloucháme koledy

Pečujeme o své zdraví

- vyprávíme si o otužování a zdravém životním stylu
- sestavujeme zdravý jídelníček a ilustrujeme ho
- kontrolujeme běžnou denní hygienu, vhodnost a čistotu oděvu
- poznáváme své okolí všemi smysly
- učíme se používat lékárníčku

Zimní radovánky

- při vycházkách do přírody sledujeme stopy zvířat
- využíváme sněhových podmínek ke hrám, soutěžím, výtvarnému tvoření...

Tradice naší obce

- zapojujeme se podle možností do tradičních akcí v obci

Jaro

Vítáme jaro

- besedujeme o lidových tradicích a zvycích, chystáme se na Velikonoce
- čteme a zpíváme o jaru, tančíme při hudbě

Chodíme ven každý den

- denně pobýváme v areálu ŠD
- při pohybu venku hrajeme pohybové hry, pořádáme jednoduché soutěže

Den matek

- povídáme si o maminkách a kreslíme je
- vyrábíme dárky pro radost maminkám
- učíme se básničky

Léto

Známe kouzelná slovíčka

- učíme se v praxi používat kouzelná slovíčka (děkuji, prosím, omlouvám se...)
- vzpomínáme na příhody, kde tato slovíčka hrají významnou roli
- poznáváme zásady etikety

Chráníme naše životní prostředí

- dramatizujeme jednoduché pohádky se zvířecími hrdiny
- na vycházkách pozorujeme změny v přírodě, poznáváme živočichy a rostliny
- vědomosti z vycházek procvičujeme při didaktických hrách
- pomáháme při úklidu svého okolí

- vyprávíme si o nebezpečí ohně ve volné přírodě
- tvoříme výrobky z přírodních materiálů, kreslíme, malujeme, modelujeme

Rozvoj klíčových kompetencí

Činnosti školní dužiny přispívají u účastníků zájmového vzdělávání k utváření a rozvoji klíčových kompetencí.

- Kompetence k učení
- Kompetence k řešení problémů
- Kompetence komunikativní
- Kompetence sociální a personální
- Kompetence občanské
- Kompetence pracovní
- Kompetence k naplňování volného času

Za důležitý považujeme **osobnostní, sociální a morální rozvoj účastníků**.

Vycházíme z osobnostně orientované výchovy:

- usilujeme o osobní rozvoj každého dítěte s ohledem na jeho nadání, potřeby, zájmy a schopnosti se zřetelem na jeho celkový rozvoj osobnosti v úzké součinnosti s rodinou
- každého vnímáme jako jedinečnou osobnost, která má své individuální i specifické potřeby a možnosti a jejich aktivitám vytváříme potřebné podmínky
- vycházíme z jejich aktuálního rozvojového stavu i konkrétní životní a sociální situace
- dáváme všem možnost spoluúčasti na volbě i tvorbě programu, respektujeme právo neúčasti na nabízené činnosti
- podporujeme všestranný rozvoj dítěte
- respektujeme pedagogické zásady, posilujeme sebevědomí dětí a pozitivně hodnotíme
- věnujeme pozornost a péči dětem se SVP

Za plnění pedagogického záměru odpovídají vychovatelky.

Specifické cíle

Proces vzdělávání je pro děti činností přirozenou, staví na vnitřní motivaci.

Vzdělávací program ŠD vychází ze školního programu, vhodně ho doplňuje a rozvíjí.

Realizace činnosti

Při přípravě činností bereme v úvahu všechny souvislosti, vzájemné vztahy, proměnlivost a vývoj. Při výběru činností se řídíme věkem a stupněm rozvoje dítěte, jejich potřebami. Dbáme na kvalitu psychohygienických podmínek, dodržujeme pedagogické zásady, metodické postupy a tvůrčím způsobem uplatňujeme moderní metody a formy práce.

Očekávané výstupy účastníků ŠD

- řeší úkoly, při kterých využívá získané znalosti
- samostatně zkouší vlastní postupy, nápady a metody
- prokazuje základní praktické dovednosti - je tvořivý, nápaditý, originální
- uplatňuje představivost a fantazii
- organizuje a řídí vlastní činnosti, vyhledává potřebné informace, učí se je používat
- vnímá citlivě okolní skutečnosti, dává věci do souvislostí
- přijímá a plní odpovědně svěřené úkoly
- účastní se diskusí a vyjadřuje vlastní názor, své dojmy a prožitky
- prezentuje výsledky své práce
- aplikuje naučené při vlastní tvorbě
- učí se hodnotit vlastní práci

- pracuje tvořivě s literárním textem
- provádí činnosti vyžadující jemnou motoriku rukou jednoduchými postupy
- vytváří různé předměty
- spolupracuje ve skupině se svými kamarády
- zvládne a dodržuje určená pravidla
- dodržuje zásady bezpečnosti, hygieny a ochrany při činnostech a hrách
- využívá při činnostech získané pohybové dovednosti

5. Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví

Pro činnost školní družiny platí stejná ustanovení o BOZ jako ve Školním řádu a Vnitřním řádu ŠD. Pokud pro svoji činnost školní družina využívá odborné učebny, řídí se příslušnými řády těchto učeben. Účastníci ve ŠD jsou poučeni o BOZ a záznam o poučení je uveden v Přehledu výchovně vzdělávací práce jednotlivých oddělení.

6. Hodnocení výsledků vzdělávání a výchovy ve školní družině

Vychovatelky školní družiny hodnotí žáky průběžně, na pedagogické radě provádějí hodnocení výsledků činnosti ŠD. Průběžné poznatky o žácích sdělují vychovatelky také zákonným zástupcům žáka při osobních setkáních ve školní družině.

Při hodnocení žáků dodržují vychovatelky následující:

- podporují odpovědnost žáka za své vzdělání a jednání,
- hodnotí individuální snahu, individuální výsledky žáků,
- umožní žákovi, aby se podílel na hodnocení své práce a chování,
- informace o problémovém chování žáka, jsou zákonnému zástupci včas sdělovány při osobním jednání, popř. prostřednictvím žákovské knížky,
- hodnocení většího či menšího tematického celku, provádí po skončení nebo i v průběhu činnosti,
- hodnocení chování žáků provádí v činnostech ŠD průběžně,
- hodnotí aktivitu, chování žáků, jejich náměty, pomoc při práci, úklidu,
- při hodnocení výsledků vzdělávání a výchovy žáků s SVP vychází z doporučení ŠPZ.

Vlastní hodnocení činnosti ŠD

Hlavním cílem evaluace je objektivní hodnocení kvality zájmového vzdělávání. Tento proces přináší výstupy, které napomáhají efektivně zaměřit plánování dalších aktivit.

Sledované oblasti

- Výsledky vzdělávání a výchovy žáků, spokojenost žáků
- Hodnocení individuálního přístupu k žákům
- Materiální a ekonomické podmínky školní družiny
- Spolupráce s rodiči a jejich spokojenost s výchovou a vzděláváním žáků
- Řízení školy, kvalita personální práce a DVPP
- Efektivita hodnocení a sebehodnocení žáků